

TÜRK HALK BİLGİSİ DERNEĞİ TARAFINDAN YAYIMLANAN HALK BİLGİSİ HABERLERİ DERGİSİ HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME**Turkish Folklore Association and Folklore News Magazine****Ayşe TURAN KARABULUT*****ÖZ**

Anadolu Halk Bilgisi Derneği Ziyaeddin Fahri'nin (Fındıkoğlu) öncülüğünde 1 Kasım 1927'de kurulmuştur. Amacı Türk folklor çalışmalarını bilimsel bir zemine oturtmaya çalışmaktır. 18 Mart 1928'de adı "Türk Halk Bilgisi Derneği" olarak değiştirilen derneğin en önemli faaliyeti 1929'dan itibaren çıkarmaya başladığı "Halk Bilgisi Haberleri" adındaki dergidir. Genellikle derleme faaliyetlerini içeren dergi, 124 sayı çıkarılmıştır. Derginin ilk sayılarının son sayfalarında yer alan "Haberler" bölümünde ülkemizdeki ve yabancı uluslardaki faaliyetlere yer verilmiştir. Dergide en fazla yazısı olan Mehmet Halit Bayrı'dır. Dergide konu olarak halk hayatı, halk hekimliği, halk inançları ve âdetleri, halk musikisi, halk oyunları ve dansları, halk edebiyatı ürünleri, halk tiyatrosu, halk sanat ve zanaatları, çocuk oyunları, halk eğlenceleri gibi konulara değinilmiştir. Ayrıca Halk Bilgisi Derneği'ne ait yazılar ile kitap tanıtma yazıları da vardır. Dergide en fazla üzerinde durulan konu halk edebiyatı ürünlerine ait yazılardır. Dergi Türkiye'de kayda değer bir folklor potansiyeli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Folklor, Türk Halk Bilgisi Derneği, Halk Bilgisi Haberleri Dergisi

ABSTRACT

Anatolian Folklore Association was founded on 1st November 1927 in pioneer of Ziyaeddin Fahri [Fındıkoğlu]. The aim (purpose) of the association was to put the Turkish Folklore Studies into an academic orbit. The most important activity of the association, which was renamed "Turkish Folklore Association" on 18th March 1928, was publishing a magazine called "Folklore News" from 1928. The magazine which included collected activities was pressed 124 times. In "News" part in the last pages of the first press, the activities in our country and foreign countries is touched on. Mehmet Halit Bayrı was the writer whos studies are pressed the most. In that magazine, public life-style, herbalism, the belief and behavior of the public, folk music, folk dances, folklore studies, folk theatre, art, plays for children, entertainments, are mentioned. Besides these, there are some articles and introductive texts of boks of Folklore Association. The most mentioned subjects are writings of folklore. The magazine shows that there is a substantial folklore potention.

Keywords: Folklore, Turkish Folklore Association Folklore News Magazine

* Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni, Söke Kız Teknik ve Meslek Liseli, ayse.turan@windowslive.com

Giriş

XX. yüzyılın başlarında folkloru bir bilim dalı olarak tanımaya başlayan aydınlar dikkatlerini halk kültürüne yönelterek çeşitli derleme ve inceleme çalışmalarına giriştiler. Ancak bu çalışmalar bireysel gayretler sonucunda ortaya konuluyordu. Ayrıca birtakım yöntem sorunları söz konusuydu. Bu çalışmalarını bir araya getirerek halk bilimi araştırmalarını belli bir yöntem doğrultusunda ortaya koyabilmek için bir kuruma ihtiyaç duyulduğu görüşü aydınlar arasında tartışılıyordu. Ziyaeddin Fahri (Fındıkoğlu) ve Mehmet Halit'in (Bayrı) girişimleriyle 1927 yılında kurulan Türk Halk Bilgisi Derneği, böyle bir ihtiyaçtan doğmuştur.

Derneğin aylık yayın organı olarak 1929 yılında çıkmaya başlayan *Halk Bilgisi Haberleri* dergisi ise halk bilimi ile ilgili çok sayıda derleme ve inceleme yazısına yer vererek dönemi için alanla ilgili önemli bir boşluğu doldurmuştur. Dernek ve dolayısıyla söz konusu halk bilimi dergisi, çalışmalarında bilimselliği ön planda tutmaya çalışmıştır. *Halk Bilgisi Haberleri'ndeki* yazılar ve izlenen yöntemler derneğin savunduğu bilimsel tavrın somut bir göstergesidir.

Amatör bir ruhla halk bilimi çalışmalarını yürüten sayısız, ismi duyulan veya duyulmayan gönüllülerin oluşturduğu birikim, bu kurumlaşma ile büyük bir başarıya imza atmıştır.

Bu araştırmada söz konusu derneğin kuruluşu ve çalışmaları hakkında bilgi verildikten sonra *Halk Bilgisi Haberleri* dergisinde yer alan folklorla ilgili ayrıntılar ele alınacaktır.

1. Türk Halk Bilgisi Derneği

Folklor çalışmalarının Türkiye'de bir kuruluş tarafından yönetilmesi ihtiyacından doğan Anadolu Halk Bilgisi Derneği, Ziyaeddin Fahri'nin (Fındıkoğlu) öncülüğünde 1 Kasım 1927 tarihinde kurulmuştur. Diyarbakır milletvekili İshak Refet (Işıtman) ve öğretmen İhsan Mahvi de Ziyaeddin Fahri'nin yanında yer almışlardır.

Derneğin kuruluşu bütün yurttan sevinçle karşılanmıştır. Üye kaydına başlanan derneğin ilk üyeleri Millî Eğitim Bakanlığındaki genel müdür ve şube müdürleridir. Bu kadro genişleyerek içine il millî eğitim müdürlerini, lise ve ortaokul müdürlerini, öğretmenleri de almıştır. Bunların bir kısmı ellerinde bulunan malzemeyi bastırılmak üzere derneğe göndermişlerdir.

18 Mart 1928'de adı "Türk Halk Bilgisi Derneği" olarak değiştirilen dernek, çalışmalarını daha kapsamlı hâle getirmek ve faaliyetleri kolaylaştırmak amacıyla başta İstanbul olmak üzere Gaziantep, Kayseri, Bursa, Erzurum, İzmir, Kastamonu, Kırklareli, Konya, Muğla, Sinop, Antalya, Balıkesir, Isparta, Kütahya, Manisa, Sivas ve Trabzon'da şubeler açmıştır.

Derneğin merkez şubesinde bir "İdare Heyeti" ve zaman zaman toplanacak olan bir "Umumî Heyet" varlığını göstermiştir. Ayrıca derneğin yayınlarını denetlemek amacıyla "İrşad ve Terbiye Encümeni" oluşturularak bunun çalışma amaçları, şekilleri "İrşad Encümeni Talimatnamesi" ile düzenlenmiştir. Bu kurulun yanı sıra "İlim Encümeni" adıyla bir kurul daha oluşturulmuştur. Derneğin ilk faaliyeti, *Halk Bilgisi Toplayıcılarına Rehber*

isimli kitabın basımıdır. Bu eser, Anadolu folklorunu derlemekle meşgul olan kişilere derleme yaparlarken de faydalanacakları bilimsel yöntemleri göstermek amacıyla oluşturulmuştur. Derneğin bu ilk yayımına ilgi büyük olmuştur. Bunda yayının alfabe ve dil reformlarının yapıldığı döneme denk gelmesi de etkili olmuş olabilir. Eserin dağıtımını ilgili bakanlık üstlenmiştir.

Halka folkloru sevdirmek amacıyla 1928 yılında İrşad Encümeni, önce *Seçme Halk Şiirleri* adlı bir kitap, ardından da *Seçme Memleket Şiirleri* adlı ikinci bir kitap daha yayımlamıştır.

M. Öcal Oğuz, derneğin ilk yayımlarını içerik yönünden ele alırken bunları “Ziya Gökalp’ın biçimlendirdiği ‘halka doğru gitmenin harsa doğru gitmek’ olduğu şeklindeki yaklaşımının bir ürünü olan aydının halk kültüründen yeni bir terkibe varması beklentisinin derneğe de benimsendiğinin bir göstergesi olarak” değerlendirir. (Oğuz, 2004: 53)

1928’de yayımlanan ve 189 sayfadan oluşan *Halk Bilgisi Mecmuası* isimli dergi ise dört büyük bölümü içermektedir: 1. Tedkikler, 2. Maddeler, Notlar, Vesikalar, 3. Terbiyevî Makaleler, 4. Kitabiyat Tedkikleri ve Halk Bilgisi Haberleri. Halk Bilgisi Derneği tarafından kaleme alınan “Yürüyeceğimiz Yol” isimli yazı, hem derginin çalışacağı sahaları hem de Türk Halk Bilgisi Derneği’nin amaçlarını ifade etmesi bakımından önemlidir. Derginin malzeme yayımını ön planda tuttuğu söylenerek, harf ve dil inkılabının beraber yürümesi için dil tetkiklerine önem verileceği vurgulanır. (H.B.D, 1928: 6). Derginin son sayfalarında dernek haberlerine yer verilerek Halk Bilgisi Derneği’nin teşekkül amacı dile getirilmiştir.

Dernek, 1929 yılından itibaren *Halk Bilgisi Haberleri* adlı bir dergi yayımlamaya başlar.

Türk Halk Bilgisi Derneği bu yayımlarının yanı sıra konferanslar düzenlemiştir. Bu konferanslara devrin önde gelen aydınları konuşmacı olarak katılmışlardır.

Derneğin halk bilimine en önemli katkılarından biri de Anadolu’ya yapılan araştırma gezileridir. Bunların ilki, Abdulkadir’in (İnan) katılımıyla 1929 yılında 15 Ağustos-27 Eylül tarihleri arasında Trabzon, Rize, Gümüşhane, Bayburt, Erzurum ve Erzincan’a yapılmıştır. İkinci araştırma gezisi 1931 yılında Temmuz ve Ağustos aylarında Ali Rıza (Yalgın), Şakir Sabri (Yener) ve Abdulkadir (İnan) tarafından Gaziantep, Kilis ve Nizip dolaylarına yapılmıştır. Üçüncü gezi ise yine 1931 yılı içinde, Müşfika (İnan) tarafından Maraş civarına yapılmıştır. M. Halit (Bayrı), Yusuf Ziya (Demircioğlu) ve Hikmet Turhan (Dağhoğlu) tarafından Balıkesir, Sındırgı ve Dursunbey bölgelerine yapılan gezi ise Derneğin son araştırma gezisidir (Öztürkmen, 1998: 62-63).

1930 ve 1931 yıllarında derneğin yazı işleri müdürü olan Ziyaeddin Fahri, doktora öğrenimi için Fransa’ya giderken işlerini devredeceği birini bulamayınca elindeki belgeleri, dosyaları, kitapları derneğin İstanbul şubesine gönderir. Bu, derneğin merkezinin İstanbul’a taşındığı anlamına gelmektedir. Ülkenin diğer illerinde şubeler oluşturulmasında, dernek üyelerinin seçiminde, eserlerin yaygınlaşmasında ve diğer faaliyetlerde ağırlığı yavaş yavaş İstanbul merkezi üstlenmiştir. Yurdun çeşitli yerlerindeki derlemeler de artık bu merkeze gönderilmeye başlamıştır.

1932’de tüm kültür kuruluşlarının resmen halkevlerine bağlanması kararı doğrultusunda Türk Halk Bilgisi Derneği de halkevleri bünyesine katılır. Derneğin halkevlerine katılması ile

eski düzen kaybedilse de azim ve kararlılıkla çalışmalara bir süre daha devam edilmiştir. Ancak bu çaba da sonuçsuz kalınca Mehmet Halit Bayrı ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun girişimleriyle 1946 yılında aynı nitelikte ve aynı isimde bir dernek vücuda getirmiştir. Söz konusu derneğin ismi 1953 yılında "Türk Folklor Derneği" olarak değiştirilmiş, bu dernek fazla etkinlik gösteremeyip kapanmıştır.

II. Halk Bilgisi Haberleri

Halk Bilgisi Haberleri dergisinin çıkış amacı, yurdun değişik bölgelerinde derlenen malzemeyi yayımlamaktır. Türk kültürünün halkın kültürü olduğunu savunan dergi, insanlara kendi birikimlerini tanıtmış ve onları folklorla ısındırmıştır. Bunu yaparken de geleneksel yöntemleri izleyen derlemecilere, bilimsel çalışma yolunu açmıştır.

Derginin ilk sayısında derneğin imzası ve "İlk Söz" başlığı ile çıkan makale, derginin değerini ve çıkış amacını yansıtmaya bakımdan önemlidir. Bu yazıda, yıllık olarak çıkarılan *Halk Bilgisi Mecmuası*'nın malzeme neşri konusunda ihtiyaca cevap vermekte yeterli olmayacağı söylenerek, bu yayının yanı sıra aylık bir mecmua çıkarılmasının öneminden bahsedilmiştir (H. B. D, 1929: 1).

Değişik illerde örgütlenen ve bilimsel bir kimlik kazanan dernek üyelerinin yolladıkları yerel derlemelere önem veren dergi, bu derlemelerden örnekler sunmuş, sözlü türlerden kelime anlamlarına, kültür ve inançlar üzerine makalelerden yerel ve uluslararası folklor dünyasından haberlere kadar halka geniş bir yelpaze açmıştır.

Dağınık ve sistemsiz çalışan folklorculara bilimsellik yolunda aydınlık bir kapı açan dergi, bize kendi kültürümüzü tanıma fırsatı da vermiştir.

Derginin ilk sayılarının son sayfalarında yer verilen "Haberler" bölümünün ülkemizdeki ve diğer uluslardaki folklor faaliyetleri hakkında okuyucuları bilgilendirmesi bakımından önemi büyüktür.

Halk Bilgisi Haberleri dergisi, bazen kesintilere uğrasa da sürekli olarak çıkan sistemli ve bilimsel ilk yayın faaliyeti olma özelliğine sahiptir.

a. Derginin Yayın Serüveni

1 Teşrinisani 1929 tarihli ilk sayısından 1 Mayıs 1931 tarihli 19. sayısına kadar aralıksız her ayın birinci gününde çıkarılan *Halk Bilgisi Haberleri* dergisinin yayınlanmasına iki yıl süreyle ara verilmiştir. 25 Nisan 1933 tarihinde derginin 20. sayısı yayımlanmıştır. 21 ve 22. sayılar 15 Mayıs 1933 tarihinde, 23 ve 24. sayılar ise 29 Mayıs 1933 tarihinde birlikte çıkarılmıştır. Böylece ikinci cilt elden geldiğince çabuk tamamlanmaya çalışılmıştır. Bundan sonra dergi her ayın 15. günü yayımlanmıştır.

48. sayı mayıs ayının 9'unda çıkarılmış, bu tarihten sonra tarihlerde gün belirtilmeyip sadece ay ismi verilmiştir.

Halk Bilgisi Haberleri, 1. sayıdan 20. sayıya kadar H. B. D. İstanbul merkezi tarafından yayımlanmıştır. 20. sayıdan 63. sayıya kadar İstanbul Halkevi Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi,

63. sayıdan 124. sayıya kadar ise İstanbul Eminönü Halkevi Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi yayını olarak faaliyetini sürdürmüştür.

Derginin 7. sayısına ilaveten *Baba Sâlim* isimli ek bir kitapçık yayımlanmıştır. Birinci teşrin 1933 tarihli 29. nüshaya ilave olarak da Mehmet Halit tarafından *Cumhuriyet Tarihinde Halk Bilgisi Hareketleri* başlığı ile bir ek verilmiştir.

b. Derginin Kapak Bilgileri

Derginin ilk sayısında yer alan başlık: “Halk Bilgisi Haberleri H. B. D. İstanbul merkezi tarafından çıkarılır aylık mecmua. Yıl: 1, Sayı: 1, 1 teşrinisani 1929” şeklindedir. 20. sayıdan itibaren “İstanbul Halkevi dil, edebiyat ve tarih şubesi tarafından çıkarılır aylık mecmua” biçiminde, 63. sayıdan itibaren ise “İstanbul-Eminönü Halkevi Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi tarafından çıkarılır aylık mecmua” şeklinde, 101. sayıdan son sayıya kadar “İstanbul- Eminönü Halkevi Dil, Edebiyat ve Tarih Şubesi tarafından çıkarılır ve aylık folklor mecmuası” şeklindedir.

Dergi, ilk sayıdan 1 Mayıs 1931 tarihli 19. sayıya kadar, H. B. D. İstanbul merkezi tarafından çıkarılmıştır. Bu tarihe kadar yazı işleri müdürlüğünü İzzet Âdil, bu tarihten sonra ise Mehmet Halit yapmıştır.

Dergi, 1. sayıdan 13. sayıya kadar İstanbul Burhaneddin Basımevi’nde, 13. sayıdan 20. sayıya kadar İstanbul İktisat Matbaası’nda, 20. sayıdan 86. sayıya kadar İstanbul Burhaneddin Basımevi’nde, 86. sayıdan 124. sayıya kadar İstanbul Arkadaş Basımevi’nde basılmıştır.

Derginin yazışma adresi başlangıcından 20. sayıya kadar “Halk Bilgisi Derneği Merkezi: İstanbul-Beyazıt” biçiminde verilmiştir. Bu adres, 20. sayıdan 63. sayıya kadar “İstanbul Halkevi–Halk bilgisi haberleri mecmuası”, 63. sayıdan son sayıya kadar ise “İstanbul-Eminönü Halkevi, Halk Bilgisi Haberleri Mecmuası” olarak gösterilmiştir.

Halk Bilgisi Haberleri Dergisinin bazı sayılarının arka kapağında bir aylık, altı aylık veya senelik abone olmak için ödenecek fiyatların miktarı belirtilmektedir. Ayrıca öğrencilere indirim yapılacağı ifade edilmektedir.

Derginin çoğu sayısında ön kapağın iç kısmı ile arka kapağın iç ve dış kısımlarına abone şartlarının yanı sıra adres, fiyat gibi bilgilere ve bazı kitapların tanıtımına yer verilmiştir.

Sonuç

Türk Halk Bilgisi Derneği, 1 Kasım 1927 tarihinde folklor çalışmalarının Türkiye’de düzenli ve sistemli bir şekilde yürütülmesi, yurdun değişik yerlerindeki faaliyetlerin bir merkezde toplanması amacıyla kurulmuştur. Dernek, mecmua, kitap ve broşür yayımlarının yanı sıra değişik bölgelere araştırma gezileri yapmış, konferanslar vermiş, kongre ve anketler düzenlemiştir.

Derneğin çalışmaları dönemin hükümeti tarafından da desteklenmiştir. Dernek ile ilgili evrak ve kitapların Türkiye Büyük Millet Meclisi Matbaası’nda ücretsiz olarak basılması ve

Derneğin ilk eserinin devlet tarafından dağıtılması bunun bir göstergesidir. Bu faaliyetlerin yeni yazı sisteminin başarıya ulaşmasında yararlı olacağı düşünülmüş olabilir.

Türkiye’de ortaya çıkan köklü bir ihtiyaca cevap vermek amacıyla çıkarılan *Halk Bilgisi Haberleri Dergisi*, genellikle derleme faaliyetlerini içermektedir. Derleme yapan kişiler sadece derginin yönetiminde ya da herhangi bir kadrosunda olan kişiler değildir. Yurdun değişik yerlerinden katılan şahıslar da malzeme derleyip merkeze göndermişlerdir. Bu insanların da katılımıyla gerçekleşen faaliyet halka kendi özünü hatırlama fırsatını vermiş, folkloru sevdirmiştir. Yerel derlemelere önem veren dergi dönemin aile yaşantısından halk inançlarına, folklor alanındaki haberlerden sözlü kültür ürünlerine kadar geniş bir alanı içine almıştır.

Derginin varlığını sürdürdüğü dönem folklor çalışmalarının hız kazandığı dönemdir. Folklor çalışmalarının bir kurum tarafından yönetilme ve devam ettirilebilme ihtiyacıyla kurulan Türk Halk Bilgisi Derneği sayesinde varlığını uzun süre devam ettiren dergi, folklorun kurumsallaşmasını da sağlamıştır. Dernek yöneticilerinin de derlediği malzemelerini dergide yayınlamaları kurumsallaşmanın başka bir boyutunu gösterir.

Dergi, derleme faaliyetlerini gelişigüzel yürüten yurdun değişik yerlerindeki kişilere rehber vazifesi görmüştür. Derlemeciliğe heves edenlere, yer yer bu çalışmanın ince noktaları, dikkat edilmesi gereken hususları hakkında bilgi veren dergi, derleme yöntemlerinin sınırlarını da çizmiştir. Dergideki tüm malzemenin sunulması ise günümüz araştırmacılarına folklor dergiciliğinin dünü ve bugünü karşılaştırma olanağı verecektir.

Dergi maddi bakımdan birçok güçlüklerle karşılaşmış her an çıkmama tehlikesiyle karşı karşıya kalsa da, kesintiye uğramış olsa da Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu ve Mehmet Halit Bayrı gibi özverili ve kararlı önemli şahsiyetlerin üstün çabalarıyla varlığını idame ettirmiştir. Bunda heyecan ve coşkusunu yitirmeden katkısını esirgemeyen halkın desteği de büyüktür.

Derginin bütün sayılarında birçok yazım yanlışı bulunmaktadır. Bunu, derginin yayım hayatının, harf inkılabının kabulü yıllarına rastlamasına bağlamak gerekir.

Halk Bilgisi Haberleri dergisi, Türk folklor araştırmaları tarihinin önemli bir dönemine ışık tutmakta ve günümüz araştırmacıları için vazgeçilmez bir kaynak niteliğine sahip bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- ALANGU, Tahir. Türkiye Folkloru Elkitabı. İstanbul: Adam Yayıncılık, 1983.
- BAYRI, M. Halit. “Halk Bilgisi Derneğine Aid Hatıralar-Derneğin Kuruluşu”. TFA, 1(27), (Ekim 1951): 421-422.
- BAYRI, M. Halit. “Halk Bilgisi Derneğine Aid Hatıralar-II-İlk Çalışmalar”. TFA, 1(28), (Kasım 1951): 435-436.
- BAYRI, M. Halit. “Halk Bilgisi Derneğine Aid Hatıralar-Son Safha”. TFA, 2(36), (Ağustos 1952): 570-571.
- ÇEÇEN, Anıl. Halkevleri: Atatürk’ün Kültür Kurumu. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları, 2000.

- DÜZGÜN, D. "Halk Bilgisi Derneği'nin Türk Folklor Tarihindeki Yeri". Ankara: V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Genel Konular Seksiyon Bildirileri, 1977.
- DÜZGÜN, Dilaver: Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun Folklor ve Halk Edebiyatı İle İlgili Çalışmaları. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997.
- ELÇİN, Şükrü. Halk Edebiyatı Araştırmaları 2. Ankara: Akçağ Yayınları, 1997.
- GAZİMİHAL, Mahmut Ragıb. Anadolu Türküleri ve Musiki İstikbalimiz. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 1928.
- Halk Bilgisi Derneği. "İlk Söz". Halk Bilgisi Haberleri, 1(1), (Teşrinisani 1929): 1-2.
- Halk Bilgisi Derneği. "Yürüyeceğimiz Yol", Halk Bilgisi Mecmuası, 1(1), (1928): 1-6.
- Halk Bilgisi Haberleri Dergisi. (1929-1942 yılları arasında yayımlanan 124 sayı).
- Halk Bilgisi Mecmuası. "Dernek Haberleri". 1(1), (1928): 183-189.
- Kebikeç Halkevleri Özel Sayısı, S. 3, 1996.
- OĞUZ, M. Öcal. Türk Halk Edebiyatı El Kitabı. Ankara: Grafiker Yayınları, 2004.
- ÖRNEK, Sedat Veyis. Türk Halkbilimi. Ankara: İş Bankası Yayınları, 1995.
- ÖZTÜRKMEN, Arzu. Türkiye'de Folklor ve Milliyetçilik. İstanbul: İletişim Yayınevi, 1998.
- SAKAOĞLU, Saim. Sahada Derleme Metodları. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları, 1988.
- SEYİDOĞLU, B. "Atatürk Üniversitesi'nde Halk Edebiyatı Üzerine Yapılan Çalışmalar". Erzurum: Doğu Anadolu'da Dil ve Folklor Derlemelerinin Bugünkü Durumu Sempozyumu", 1988.
- SEZEN, Lütfi: Halk Bilimi ve Derleme Metodları. Erzurum: ?, 1996.
- SULAR, U. Ömer. Halk Bilgisi Haberleri ve Çorumlu Dergilerinin Konu ve Eğitim Açısından Karşılaştırılarak İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006.
- ŞİMŞEK, Sefa. Bir İdeolojik Seferberlik Deneyimi: Halkevleri (1932-1951). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2002.
- TAN, Nail. Folklor (Halkbilimi) Genel Bilgiler, İstanbul: ?, 1988.
- TAN, Nail. Kuruluşunun 80. Yılı Dolayısıyla Türk Halk Bilgisi Derneği. Ankara: BRC Basım, 2006.
- TURAN, Ayşe. Halk Bilgisi Haberleri Dergisi (İndeks ve Seçme Yazılar). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.
- ÜLKÜTAŞIR, M. Şakir. Cumhuriyetle Birlikte Türkiye'de Folklor ve Etnografya Çalışmaları. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1973.
- YILDIRIM, D. "Türkiye'de Folklor Araştırmalarının Gelişme Devreleri". Türk Bitiği, Ankara: Akçağ Yayınları, (1998): 43-60.